Hawdd ei Ddeall

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Cymru Iachach – Cynllun ar gyfer y gweithlu iechyd a gofal cymdeithasol

Adroddiad Blynyddol – beth rydyn ni wedi ei gyflawni yn 2023 i 2024

Mae'r ddogfen yma wedi cael ei hysgrifennu gan **Gofal Cymdeithasol Cymru**. Mae'n fersiwn hawdd ei ddeall o '**Cymru Iachach – Strategaeth gweithlu ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol. Adroddiad Blynyddol Gofal Cymdeithasol Cymru 2023 i 2024: Cyflawni yn ystod cyfnodau heriol**'.

Gorffennaf 2024

Sut i ddefnyddio'r ddogfen yma

Mae'r ddogfen yma'n hawdd ei deall. Ond efallai y byddwch angen help i'w darllen. Gofynnwch i rywun rydych chi'n ei adnabod i'ch helpu.

Efallai y bydd geiriau mewn **print glas trwm** yn anodd ei deall. Gallwch edrych beth mae'r holl eiriau mewn glas yn feddwl ar **dudalen 29**.

Gofal Cymdeithasol **Cymru**
Social Care **Wales**

Pan fydd y ddogfen yn dweud ni, mae hyn yn meddwl **Gofal Cymdeithasol Cymru**. I gael mwy o wybodaeth cysylltwch â:

Gwefan: www.gofalcymdeithasol.cymru

E-bost: ymholiadau@gofalcymdeithasol.cymru

Ffôn: 0300 303 3444

Hawdd ei Ddeall Cymru
Easy Read Wales

Gwnaeth Hawdd ei Ddeall Cymru y ddogfen yma yn hawdd ei deall gan ddefnyddio **Photosymbols**. I ddweud wrthym ni beth rydych chi'n feddwl am y fersiwn hawdd ei ddeall yma, cliciwch yma.

Rhif Trwydded Photosymbols 403527247

Cynnwys

Am beth mae'r adroddiad yma'n sôn **4**

Beth rydyn ni wedi ei gyflawni **6**

1. Gweithlu hapus ac iach sy'n cymryd rhan 6
2. Denu staff newydd 10
3. Ffyrdd o weithio 13
4. Cefnogi staff i weithio ar-lein 16
5. Addysg a hyfforddiant 19
6. Arweinyddiaeth a rheolaeth 22
7. Y gweithlu 24

Beth sy'n digwydd nesaf **27**

Geiriau anodd **29**

Am beth mae'r adroddiad yma'n sôn

Gofal Cymdeithasol Cymru ydyn ni.

Ein gwaith ydy gwneud yn siŵr bod staff sy'n gweithio mewn **gofal cymdeithasol**:

- yn gwneud eu gwaith yn dda
- ac yn cael eu cefnogi i wneud hynny.

Gwasanaethau ydy **gofal cymdeithasol** sy'n helpu pobl â'u bywyd bob dydd. Gall fod yn help yn y cartref, mewn canolfan dydd neu'n help gan weithiwr cymdeithasol.

Ysgrifennon ni gynllun gydag **Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)** yn 2020. Cafodd ei alw'n Cymru Iachach - Ein Strategaeth Gweithlu ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol.

Mae’r adroddiad yma am beth rydyn ni wedi ei gyflawni tuag at y cynllun yma o Ebrill 2023 i Fawrth 2024.

Mae llawer o faterion anodd wedi bod gydag iechyd a gofal cymdeithasol. Ond mae pethau’n gwella.

Mae cynlluniau penodol yn eu lle hefyd. Maen nhw’n cael eu galw’n:

- Cynllun gweithlu ar gyfer gwaith cymdeithasol
- Cynllun gweithlu gofal uniongyrchol
- Cynllun gweithlu iechyd meddwl strategol

Rydyn ni wedi gwneud cynnydd â gwaith yn y cynlluniau hyn hefyd. Byddwn yn siarad am beth o’r gwaith hwn yma.

Beth rydyn ni wedi ei gyflawni

1. Gweithlu hapus ac iach sy’n cymryd rhan

Gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru, gwnaethom ni:

- Rannu’r ffyrdd gorau o weithio a rhannu adnoddau. Mae hyn er mwyn gwneud yn siŵr bod gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yn cefnogi ei gilydd

Canopi

- Gwneud yn siŵr bod pobl yn gwybod am wasanaeth cymorth iechyd meddwl sy’n cael ei alw’n Canopi.

Rhai o’r pethau y gwnaethom ni eu cyflawni oedd:

- Tudalennau gwe newydd ynglŷn â **llesiant.**

> Mae **llesiant** yn meddwl bod person yn hapus, yn iach ac yn gyfforddus â’u bywyd a’r pethau maen nhw’n eu gwneud.

- Dweud wrth fwy o bobl am ein [ffframwaith iechyd a llesiant.]

- Gwneud gwaith i wneud yn siŵr bod pobl yn cael eu trin yn deg ac yn gyfartal.

- Rhoi cefnogaeth a hyfforddiant i reolwyr a phobl eraill.

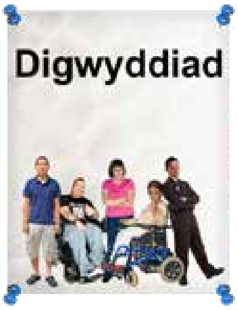

- Cael digwyddiad ynglŷn â **llesiant**.

- Gwneud mwy o waith i gefnogi'r iaith Gymraeg.

- Rhannu gwybodaeth am beth roedd staff yn ei feddwl ynglŷn â gweithio mewn gofal cymdeithasol.

- Cael seremoni o'r enw **Y Gwobrau** i helpu i gydnabod y gwaith pwysig mae staff yn ei wneud.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gwaith cymdeithasol, gwnaethom ni:

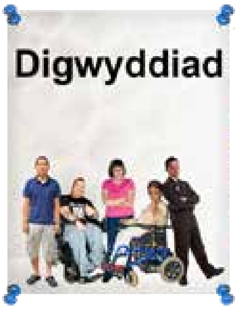

Gael dau ddigwyddiad i ddod â phobl at ei gilydd i:

- siarad am lesiant
- rhannu'r pethau sy'n gweithio'n dda mewn gofal cymdeithasol
- a rhannu eu syniadau.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gofal uniongyrchol, gwnaethom ni:

- Gefnogi grwpiau cyfoedion sy'n gwella **llesiant.**

- Cefnogi **llesiant** rheolwyr trwy ddigwyddiadau.

- Creu dysgu am **lesiant** ar-lein.

Ar gyfer y cynllun gweithlu strategol iechyd meddwl, gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru gwnaethom ni:

- Gael digwyddiadau ynglŷn â'r ffordd y mae staff yn cael eu goruchwylio a'u cefnogi.

2. Denu staff newydd

Gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru, gwnaethom ni:

- Weithio fel rhan o grŵp i helpu i hyrwyddo gweithio mewn iechyd a gofal cymdeithasol.

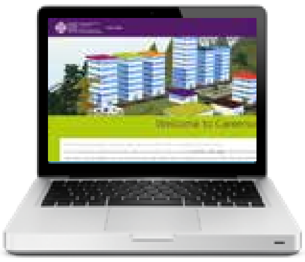

- Dal ati i ddatblygu'r wefan sy'n cael ei alw'n Dregyrfa. Mae hon yn wefan gyda swyddi mewn iechyd a gofal cymdeithasol.

Rhai o'r pethau y gwnaethom ni eu cyflawni oedd:

- Ceisio cael staff gofal cymdeithasol newydd o amrywiaeth o gefndiroedd.

- Cefnogi'r defnydd o **brentisiaethau**.

  Prentisiaethau ydy pan fydd rhywun yn dysgu yn y gwaith ac yn cael cymhwyster.

- Lansio'r wefan newydd a phorth swyddi [Gofalwn Cymru](). Mae hon yn wefan gefnogaeth ar gyfer staff a'r cyhoedd sy'n dymuno ymuno â'r sector gofal cymdeithasol a blynyddoedd cynnar.

- Gwneud ymchwil i weithio mewn gofal cymdeithasol.

- Gwneud mwy o waith i wneud yn siŵr ein bod yn cael staff sy'n medru siarad Cymraeg.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gwaith cymdeithasol, gwnaethom ni:

- Rannu gwybodaeth am weithio fel gweithiwr cymdeithasol yn ystod Wythnos Gwaith Cymdeithasol.

- Gwneud yn siŵr bod pobl yn gwybod am **fwrsari** gwaith cymdeithasol.

> **Bwrsari** ydy arian i helpu pobl â chostau gwneud cymhwyster.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gofal uniongyrchol, gwnaethom ni:

- Gael hyfforddiant o'r enw Cyflwyniad I ofal cymdeithasol.

Ar gyfer y cynllun gweithlu strategol iechyd meddwl, gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru gwnaethom ni:

- Ceisio recriwtio staff iechyd meddwl newydd drwy'r teledu, cyfryngau cymdeithasol a'r radio.

3. Ffyrdd o weithio

Gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru, gwnaethom ni:

- Gynnig hyfforddiant nyrsio i staff cartrefi gofal.

- Creu hyfforddiant ynglŷn â gwneud penderfyniadau gyda'n gilydd.

Rhai o'r pethau y wnaethom ni eu cyflawni oedd:

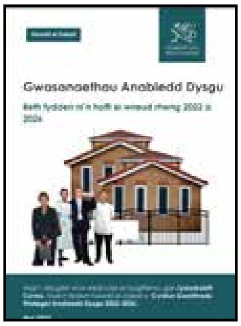

- Cymryd rhan yng ngwaith **Cynllun Gweithredu Strategol ar Anabledd Dysgu**. Mae'r cynllun yma'n ymwneud â gwasanaethau anabledd dysgu yng Nghymru.

- Cymryd rhan yng ngwaith y llywodraeth.

- Cefnogi gwaith **ail-alluogi.**

> Mae **ail-alluogi** yn ymwneud â chefnogi pobl i ddysgu sgiliau i fod yn annibynnol. Weithiau efallai bod pobl wedi colli rhai sgiliau oherwydd newid yn eu hiechyd.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gwaith cymdeithasol, gwnaethom ni:

- Barhau i ddod a phobl sy'n ymwneud â gwaith cymdeithasol at ei gilydd i rannu pethau sy'n gweithio'n dda a'u syniadau.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gofal uniongyrchol, gwnaethom ni:

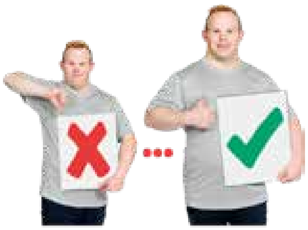

- Barhau i weithio â mudiadau eraill i wella hyfforddiant mewn iechyd a gofal cymdeithasol.

Ar gyfer y cynllun gweithlu strategol iechyd meddwl, gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru gwnaethom ni:

- Barhau i ddod â phobl sy’n gweithio ym maes Iechyd Meddwl at ei gilydd i rannu’r pethau sy’n gweithio’n dda a’u syniadau.

4. Cefnogi staff i weithio ar-lein

Gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru, gwnaethom ni:

- Gefnogi gwefan sy'n cael ei alw'n Gwella. Mae hyn yn ymwneud â dysgu a chyfleoedd mewn iechyd a gofal cymdeithasol.

- Gweithio gyda mudiadau eraill i ddatblygu mwy o ddysgu ar-lein.

Rhai o'r pethau y gwnaethom ni eu cyflawni oedd:

- Datblygu ac ychwanegu gwahanol adnoddau dysgu ar-lein.

- Helpu i wella gweithio digidol a gwasanaethau mewn gofal cymdeithasol. Mae hyn yn meddwl y gwnaethom ni helpu i wella gwasanaethau cyfrifiadurol a gwasanaethau ar-lein.

- Gwneud ymchwil i'r ffordd y mae pobl yn defnyddio technoleg i wneud pethau'n well. A beth arall sydd ei angen.

- Ymuno â grŵp sy'n cael ei alw'n **Comisiwn AI ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol**. Mae hwn ynglŷn â sut y gall **deallusrwydd artiffisial (AI)** gael ei ddefnyddio i wella gofal cymdeithasol.

> Mae **deallusrwydd artiffisial (AI)** yn meddwl cyfrifiaduron yn gwneud pethau cymhleth nad oedd neb ond pobl yn medru eu gwneud o'r blaen.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gwaith cymdeithasol, gwnaethom ni:

- Barhau i weithio gyda phobl eraill i feddwl sut y gall technoleg helpu gwaith cymdeithasol

Ar gyfer y cynllun gweithlu gofal uniongyrchol, gwnaethom ni:

- Helpu i ddatblygu e-ddysgu i helpu staff i reoli meddyginiaeth.

Ar gyfer y cynllun gweithlu strategol iechyd meddwl, gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru gwnaethom ni:

- Greu ap i helpu pobl sy'n gweithio ym maes iechyd meddwl ag asesiadau

5. Addysg a hyfforddiant

Gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru, gwnaethom ni:

- Helpu i ddatblygu hyfforddiant ar gyfer staff newydd.

Rhai o'r pethau y gwnaethom ni eu cyflawni oedd:

- Bod yn rhan o rediad grant ar gyfer datblygu gweithwyr gofal cymdeithasol.

- Cefnogi cael cymwysterau mewn iechyd a gofal cymdeithasol wedi'u gosod yn eu lle.

- Cefnogi dysgu yn y Gymraeg.

- Helpu i gychwyn cwrs ar-lein i ddysgu Cymraeg, sy'n cael ei alw'n Camau.

- Helpu i wneud cynllun hyfforddi ynglŷn â chadw pobl yn ddiogel.

- Cefnogi dysgu ar gyfer pobl sy'n gweithio gyda gofalwyr.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gwaith cymdeithasol, gwnaethom ni:

- Gefnogi rhai myfyrwyr gwaith cymdeithasol i gael ffïoedd eu cyrsiau wedi eu talu.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gofal uniongyrchol, gwnaethom ni:

- Gwneud mwy o gyfleoedd dysgu wrth wneud y swydd. Rydyn ni'n meddwl y bydd hyn yn helpu mwy o bobl wneud cais am swyddi ac aros ynddyn nhw.

- Datblygu canllawiau i helpu staff sy'n gweithio yn y nos mewn gwasanaethau plant.

- Gweithio gyda phobl eraill i feddwl sut y mae adnoddau **Sgiliau Hanfodol Cymru** yn cael eu defnyddio. A sut mae'n cael ei ddysgu mewn iechyd a gofal cymdeithasol.

Ar gyfer y cynllun gweithlu strategol iechyd meddwl, gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru gwnaethom ni:

- Roi hyfforddiant i bobl sy'n gweithio ym maes iechyd meddwl ynglŷn â chefnogi pobl i ddod o hyd i atebioni'w pro blemau.

6. Arweinyddiaeth a rheolaeth

Gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru, gwnaethom ni:

- Helpu pobl i feddwl am bwysigrwydd bod yn garedig mewn swyddi arweinyddiaeth.

Gwella

- Cael hyfforddiant a gwybodaeth am hyn ar Gwella. Mae hwn yn borth dysgu ar-lein.

Rhai o’r pethau y gwnaethom ni eu cyflawni oedd:

- Cael cyrsiau hyfforddi ar gyfer rheolwyr ac arweinwyr.

- Edrych i mewn i ffyrdd o gefnogi arweinwyr o gefndiroedd amrywiol. Mae hyn yn meddwl pobl o liw a grwpiau ethnig eraill.

- Parhau i hyrwyddo'r defnydd o'r iaith Gymraeg.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gwaith cymdeithasol, gwnaethom ni:

- Gynnal sesiynau dysgu i helpu pobl gael sgyrsiau sy'n anodd.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gofal uniongyrchol, gwnaethom ni:

- Gefnogi grwpiau o reolwyr i weithio gyda'i gilydd i gefnogi ei gilydd. Mae hyn hefyd yn cael ei alw'n **gefnogaeth gan gyfoedion**.

Ar gyfer y cynllun gweithlu strategol iechyd meddwl, gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru gwnaethom ni:

- Greu rhaglen hyfforddi newydd ar gyfer rheolwyr yn gweithio ym maes iechyd meddwl.

7. Y gweithlu

Gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru, gwnaethom ni:

- Greu canllaw i helpu pobl i feddwl am sgiliau iaith Gymraeg eu staff.

Rhai o'r pethau y gwnaethom ni eu cyflawni oedd:

- Helpu i wella'r ffordd y mae gwybodaeth am ofal cymdeithasol yn cael ei gasglu.

- Cefnogi grŵp sy'n cael ei alw'n Grŵp Cefnogi'r Gweinidog ar Ofalwyr.

- Gwneud ymchwil er mwyn deall sut mae awdurdodau lleol yn cynllunio faint o staff sydd arnyn nhw eu hangen i helpu pobl.

- Cefnogi gwaith sy'n helpu i wella **llesiant** cymunedau lleol yng Nghymru.

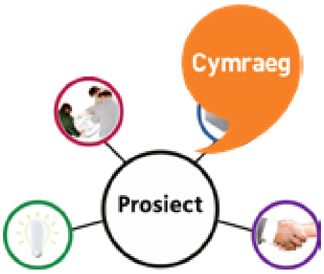

- Dechrau prosiect i gefnogi cyflogwyr i feddwl am yr iaith Gymraeg yn eu gwasanaethau.

- Trefnu arolwg o rai rhannau o'n gwaith.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gwaith cymdeithasol, gwnaethom ni:

- Drafod pa mor bwysig ydy dod o hyd i weithwyr cymdeithasol o wledydd eraill.

Ar gyfer y cynllun gweithlu gofal uniongyrchol, gwnaethom ni:

- Gefnogi gwaith i wneud yn siŵr bod gweithwyr gofal cymdeithasol yn cael eu talu'n deg.

Ar gyfer y cynllun gweithlu strategol iechyd meddwl, gydag Addysg a Gwella Iechyd Cymru gwnaethom ni:

- Roi arian i bobl i gael eu hyfforddi fel **Ymarferwyr Iechyd Meddwl Cymeradwy (AMHP)**. Mae hwn yn hyfforddiant sy'n caniatáu i bobl roi rhannau o'r ddeddf sy'n cael ei alw'n Ddeddf Iechyd Meddwl ar waith.

Beth sy’n digwydd nesaf

Dyma rai o’r pethau y byddwn ni’n gweithio arnyn nhw rhwng 2024 a 2025.

- Dysgu mwy am asiantaethau gofal a’r problemau maen nhw’n eu hwynebu. A’u cefnogi.

- Gwneud cynlluniau ar gyfer dysgu ar ôl i weithwyr cymdeithasol gymhwyso.

- Rhoi hyfforddiant cynllunio’r gweithlu i adrannau gwasanaethau cymdeithasol.

- Cefnogi ffyrdd o helpu pobl i ddatblygu yn eu gyrfaoedd a’u dysgu.

- Deall sut y mae pobl yn defnyddio technoleg yn eu gwaith a pha gefnogaeth sydd ei hangen arnyn nhw.

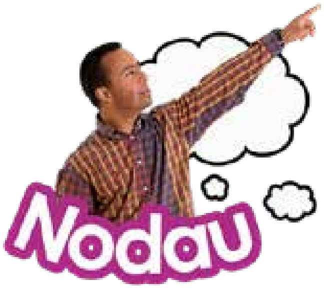

Mae arnon ni eisiau dal ati i weithio gyda'n gilydd i gyflawni ein nodau o wella iechyd a gofal cymdeithasol.

I gael mwy o wybodaeth ynghylch beth sydd nesaf ar gyfer ein cynlluniau edrychwch ar ein gwefan: [Cynllun cyflawni gweithlu gofal cymdeithasol 2024 i 2027]

Geiriau anodd

Ail-alluogi

Mae ailalluogi yn ymwneud â chefnogi pobl i ddysgu sgiliau i fod yn annibynnol. Weithiau efallai bod pobl wedi colli rhai sgiliau oherwydd newid yn eu hiechyd.

Bwrsari

Bwrsari ydy arian i helpu pobl â chostau gwneud cymhwyster.

Deallusrwydd Artiffisial (AI)

Mae deallusrwydd artiffisial yn meddwl cyfrifiaduron yn gwneud pethau cymhleth nad oedd neb ond pobl yn medru eu gwneud o'r blaen.

Llesiant

Mae llesiant yn meddwl bod person yn hapus, yn iach ac yn gyfforddus â'u bywyd a'r pethau maen nhw'n eu gwneud.

Prentisiaethau

Prentisiaethau ydy pan fydd rhywun yn dysgu wrth wneud y gwaith ac wedyn yn cael cymhwyster.